

Kommentar till SVEA 2015

Nedanstående avtalskommentar är framtagen i syfte att förklara och tydliggöra skillnaderna mellan å ena sidan SVEA 2009 och Export-Svea85 och å andra sidan det nu reviderade kontraktet SVEA 2015 samt att utgöra en allmän kommentar till användandet av SVEA 2015.

HISTORISKA DOKUMENT

Det första SVEA-kontraktet upprättades troligen redan på 1910-talet och versionen SVEA70 omnämns bland annat i en kommentar till branschavtalen skriven av framtidig branschjuristen Richard Malmros år 1975. SVEA 2015 är således baserad på mycket gammal branschpraxis och sedan decennier tillämpade avtalsvillkor för inhemsk försäljning av trävaror. SVEA-kontrakten är inte avsedda för export även om det i branschen förekommer att företag säljer trävaror till framför allt Norge med hänvisning till SVEA-kontrakten. Detta är inte avsikten, utan en försäljning av trävaror till Norge bör idag ske på Softwood Contract 2015 ("SVEA 2015").

REVIDERINGSPROCESSEN OCH TILLÄMPLIGHET

SVEA 2015 är framtaget av en kontraktskommitté inom Skogsindustrierna, Svenskt Trä med undertecknad som ansvarig jurist och projektledare. Kontraktskommittén består av medarbetare anställda av medlemsföretagen vilka samtliga har en gedigen erfarenhet av trävaror, branschen och tillämpningen av SVEA-kontrakten.

SVEA 2015 ersätter SVEA 2009 men således även trävarukontraktet Export-Svea 85. Export-Svea 85 togs fram i syfte att reglera en affär mellan ett sågverk och en trävarugrossist där de sålda varorna transporteras direkt ner till hamn för vidareexport till grossistens utländske köpare. Export-Svea 85 innehöll särbestämmelser, framförallt avseende reklamationsrätten och dessa villkor är nu införda i, och omhändertagna av bestämmelserna i SVEA 2015. Avsikten är att ersätta Export-Svea85 i sin helhet med SVEA 2015, och kontraktet kommer även att tas bort från Svenskt Träs hemsida varför Export-Svea85 inte längre bör tillämpas.

Detta innebär att medlemsföretagen från och med nu bör säkerställa att eventuella hänvisningar i standarddokument, såsom exempelvis offerter, ordererkännanden eller mallavtal ändras till att hänvisa till SVEA 2015. I ett antal av de ärenden där jag under årens

13 januari 2016

lopp har biträtt medlemsföretag, har det även förekommit att det fortfarande hänvisas till SVEA90 som alltså var föregångaren till SVEA 2009, varför en genomgång enligt ovan föreslaget kan vara väl investerad tid. Då de flesta medlemsföretag idag har en hemsida där företaget och dess produkter marknadsförs kan det också vara lämpligt att även där hänvisa till gällande försäljningsvillkor (SVEA 2015 och för exportaffärer till Softwood Contract 2015). För de medlemsföretag som så önskar finns det för detta ändamål mallar till informationstext framtagen av Svenskt Trä vilka kan laddas ned från <http://www.svenskttra.se>.

ABM07 BÖR INTE SES SOM ETT ALTERNATIV TILL SVEA 2015

Vi har förstått att det blir alltmer vanligt att köpare kräver att affärerna skall ske på villkoren i standardavtalet ABM07. Detta är inte lämpligt med mindre än att stora delar av avtalet omförhandlas/stryks då ABM07 inte är anpassat för försäljning av trävaror. ABM07 är dessutom ett mycket köparvänligt avtal varför villkoren mellan köpare och säljare skulle behöva balanseras för att alls vara lämpliga att hänvisa till.

ALLMÄNT

Vänligen notera vikten av att bifoga de allmänna villkoren (nedan ”**Allmänna Villkor**”) vid den första affären som görs med varje kund på SVEA 2015 och att båda parter bör paraferas (båda parter initialer skrivs på varje sida av villkoren) varje sida i det fullständiga dokumentet. Om parterna därefter endast hänvisar till SVEA 2015 (utan att bifoga Allmänna Villkor) så kan man alltid gå tillbaka till det undertecknade första avtalet och visa att kunden de facto undertecknat och därmed bekräftat att de tagit del av, och accepterat villkoren.

SVEA 2015 finns tillgänglig för nedladdning elektroniskt för medlemsföretagen via Svenskt Träs hemsida (<http://www.svenskttra.se>) med själva kontraktsformuläret i en word-fil så att de företag som önskar infoga texten i ett eget dokument (orderformulär eller liknande) kan göra så. De Allmänna Villkoren kommer också att finnas tillgängliga elektroniskt, men i en pdf-fil för att säkerställa att detta dokument är låst och att inga ändringar kan göras direkt i villkoren.

Kontraktsformuläret

Såsom nämnts ovan är avsikten att de medlemsföretag som så önskar kan kopiera texten och lägga in i företagets egna dokument, men det går såklart alldeles utmärkt att använda formuläret i befintligt skick.

13 januari 2016

I kontraktens formuläret kan parterna föra in specialskrivningar och göra ändringar anpassade till den aktuella affären. Om säljare och köpare är överens om att ändra någon bestämmelse i de Allmänna Villkoren skall detta anges i själva avtalsdokumentet med hänvisning till den bestämmelse som därmed ersätts/ändras.

Leveransvillkor

Det står parterna fritt att välja vilket leveransvillkor under Incoterms 2010© man så önskar men i formuläret finns rekommenderade villkor angivna. SVEA 2015 har utökats med fler alternativa Incoterms-klausuler än vad som fanns förtryckt i SVEA 2009. Under varje leveransvillkor finns även införd en förklaring om vem som betalar för frakten, när risken övergår från säljare till köpare och vem som har att försäkra godset.

Noteras bör att villkoret DDU som anges i SVEA 2009 är borttaget från Incoterms 2010 och således inte längre bör hänvisas till.

I SVEA 2009 återfinns både regler om dröjsmålsränta och standarder både i kontraktens formuläret och i de allmänna villkoren vilket har justerats i SVEA 2015 så att dessa bestämmelser nu endast återfinns i de Allmänna Villkoren. Begreppet approximativ fakturering är borttaget då det visat sig att det är ytterst ovanligt att man idag använder möjligheten att kräva betalning genom att nyttja rätten att skicka en approximativ faktura.

Det är fortsatt viktigt att leveransdag/tid fylls i på ett tydligt sätt, samt att inte glömma att ange redodagen om leverans skall ske på F-villkor (d v s en affär när säljaren är skyldig att hålla varorna redo för avhämtning).

Betalningsvillkor

Rätten till kassarabatt är borttagen i standardtexten men det står givetvis parterna fritt att överenskomma om rabatt vid snabb betalning. Principen är dock att säljaren är skyldig att leverera på överenskommen tid och att köparen är skyldig att betala på överenskommen tid. Kortare betalningstider såsom 10 dagar är även alltmer vanligt i Sverige och inget som normalt medför rätt till rabatt.

Betalningen sker genom direkt betalning till säljarens bankkonto, inom 30 dagar från fakturadatum. Parterna kan också fritt ange annat alternativ genom att kryssa i (b) och där ange betalningsvillkor.

Skulle köparen inte betala på överenskommen tid äger säljaren rätt att kräva dröjsmålsränta med en räntesats motsvarande Riksbankens referensränta plus 10 %.

13 januari 2016

Säljaren har även rätt att ta ut en påminnelseavgift. Oavsett om man som säljare väljer att inte kräva ut varken dröjsmålsränta eller påminnelseavgift från sin kund så länge förhållandet är gott, så är det en viktig bestämmelse och en rättighet som kan få betydelse om man senare skulle hamna i tvist med sin kund.

Allmänt

Formuläret hänvisar till de Allmänna Villkoren som alltså gäller oavsett om dessa är bifogade varje avtal eller inte. För att undvika diskussion kring om part har uppmärksammat och accepterat att nya villkor gäller för affärer mellan parterna bör man, såsom nämnt ovan, säkerställa att de Allmänna Villkoren bifogas och paraferas (båda parter initialer skrivs på varje sida av villkoren) av parterna vid den första affären där de nya villkoren gäller.

Vid motstridigheter mellan avtalsformuläret och dess bilagor (Allmänna Villkoren och eventuellt prisbilaga eller annat separat dokument) äger formuläret företräde och övriga bilagor sedan i nummerordning varför det är viktigt att ange bilagorna med bilagenummer redan i formuläret (företagets ordererkännande eller liknande dokument).

Allmänna Villkor

1 Definitionskatalog

SVEA 2015 inleds med en definitionskatalog där bland annat - för trävaruexporten - speciella uttryck förklaras. Definitionerna anges med inledande versal och återfinns sedan i avtalstexten med versal för att tydliggöra att det är definitionen som avses.

Definitionskatalogen är ett hjälpmedel för att kunna tolka och bättre förstå bestämmelserna. Många specialuttryck såsom exempelvis ”Dödfrakt” och ”Redodag” är uttryck som inte är helt klara ens för alla som är verksamma i branschen, varför en förklaring kan vara till stor nytta.

2 Pris och måttbestämmelser

Bestämmelserna i SVEA 2009 om att varorna inte får vara längre än 5,4 meter, och att avtalad medellängd beräknas på varor som är 2,7 meter och längre, är borttagna. Detsamma gäller bestämmelsen om kortlängder i Export-Svea 85.

Hänvisningen till standarder är uppdaterad och flyttad till en separat bestämmelse, punkten 26 standarder.

3 Kvalitet, Sortering och tillämplig Standard

3.1

I enlighet med SVEA 2009 och Export-Svea 85 hänvisas till säljarens/sågverkets normala kvalitet men med tillägget att ”Om Säljaren är ett sågverk och önskar leverera varor från annan än egen produktion skall Köparens godkännande inhämtas senast 14 kalenderdagar före Leverans.”.

3.2

Ett förtydligande har införts avseende att nominella mått gäller vid en fuktkvot om 20 % med hänvisning till gällande standarder.

3.3

SVEA 2015 specificerar även i detalj vad som gäller avseende fuktkvot vid leverans av ”kiln dried” sidobrädor.

3.4

Viktig nyhet är att det i SVEA 2015 har införts en ”omvandlingstabell” till SS-EN-1611-1 där det enkelt går att följa hur en sortering skall bedömas även om det i avtalsspecifikationen står angivet O/S, kvinta och utskott (U/S, V, VI) enligt den Gröna

13 januari 2016

boken eller möjligen kvalitetsklasserna A-D enligt Blå boken (Den Blå boken används framför allt i Finland.) Bestämmelsen är särskilt värdefull i de fall köpare och säljare är oeniga och en skiljeman skall sortera igenom levererat parti. Om det i specifikationen anges exempelvis O/S så torde skiljemannen vara skyldig att sortera igenom virket utifrån sorteringsreglerna i den Gröna boken vilket med största sannolikhet inte skulle uppskattas av köparen då dessa regler är mycket mer säljarvänliga än reglerna i nu gällande standard.

4 Betaltingsvillkor

Om inte annat är överenskommet mellan parterna skall betalning erläggas inom 30 dagar från fakturadatum. Här skiljer sig framför allt Export-Svea 85 där betalning inom 30 dagar gav rätt till 2 % i kassarabatt och betalning inom 10 dagar gav rätt till 2,5 % i kassarabatt. Enligt tidigare i kommentaren angivet är rätten till kassarabatt borttagen, men alltså fullt möjligt att fritt avtala om mellan parterna.

4.4

Om köparen är i dröjsmål med betalningen har säljaren rätt att säga upp avtalet eller att annullera framtida successiva leveranser efter att först ha skickat köparen en skriftlig påminnelse.

4.5

Notera även att samtliga utestående belopp förfaller till omgående betalning om säljaren äger rätt att säga upp avtalet.

7 Leveransmarginal

7.1

Om det har angivits ”cirka” framför kvantitet eller dimension i specifikationen äger säljaren minska eller öka kvantiteten med högst 10 %. Bestämmelsen från Export-Svea 85 om att totalkvantiteten inte får överskridas är borttagen. Notera också att det i Export-Svea 85 hänvisades till marginalbestämmelser i det exportkontrakt som låg till grund för den anslutande exportaffären och att sådan bestämmelse inte finns i SVEA 2015.

7.2

Säljaren äger även rätt att minska eller öka varje dimension eller post med 10 % för att kunna optimera full lastkapacitet.

7.3

Skulle säljaren leverera en större kvantitet än den avtalade (inklusive marginal) äger köparen inte rätt att avvisa hela leveransen. Köparen är skyldig att motta leveransen i sin

13 januari 2016

helhet, men äger rätt att endast betala för avtalad volym inklusive marginal.
Överskridande volym får ställas för säljarens räkning och risk.

7.4

Skulle köparen välja att endast ta emot den avtalade kvantiteten har säljaren rätt att vidareförsälja den avvisade delen av leveransen.

7.5

Ett avtal är att anse som slutlevererat när det har levererats med angivna marginaler. Detta innebär att en köpare inte senare kan hävda att de har rätt att erhålla ytterligare varor om säljaren har utnyttjat sin rätt att variera. Har således säljaren levererat en mindre kvantitet än den avtalade totalkvantiteten är avtalet ändå att anse såsom slutlevererat om säljaren har hållit sig inom tillåtna marginaler under de tidigare leveranserna.

9 Avhämtning

9.1

Denna bestämmelse reglerar köparens skyldighet att informera säljaren i god tid om när avhämtning av varor kommer att ske. Vid en FCA (Free Carrier) leverans gäller en frist om 7 kalenderdagar före begärd utlastningsdag, och om leveransen avser hyvlade/förädlade varor eller leverans till utomeuropeiska marknader skall säljaren aviseras minst 17 kalenderdagar före nyssnämnda dag.

9.2

I enlighet med punkten 9.1 är köparen skyldig att informera säljaren om båtens anländande till hamn vid en FAS (Free Alongside Ship) leverans. Här gäller dock en frist om 10 kalenderdagar. Vidare åligger det säljaren att ersätta köparen för dödfrakt och överliggetidsersättning om sådan bevisligen har åsamkats av säljaren. Punkten 9.2 avser grossistaffärer där leveransen oftast går ner till hamnen direkt för vidareexport.

10 Leverans

Bestämmelse som reglerar en leverans på Incoterms-villkoret DAP (Delivered at Place) där säljaren befraktar bil enligt köparens instruktioner. Säljaren är här skyldig att lämna full last till befördad bil om möjligt enligt avtalad kvantitet och marginaler.

11 Täckning

Bestämmelse som reglerar att den som befördar varorna är ansvarig för att fraktföraren täcker lasten omsorgsfullt under transporten.

13 januari 2016

13 Försenad avhämtning

13.1

Rätten att ställa ut en approximativ faktura vid köparens sena avhämtning av varor är borttagen enligt ovan angivet och istället ges säljaren en rätt att kräva förskottsbetalning om minst 50 % av varuvärdet för att hålla varorna redo för leverans/avhämtning på avtalad redodag.

13.2

Varorna ligger sedan för köparens räkning och risk, men under säljarens vård innebärande att säljaren skall försäkra varorna mot brand för köparens räkning. Skulle varorna försämrats kan inte säljaren hållas ansvarig för detta såvida säljaren vårdat varorna på sedvanligt sätt.

13.3

Köparen är skyldig att betala hyra om ett belopp motsvarande 1 % av varuvärdet per påbörjad kalendermånad om inte varorna avhämtats senast 14 dagar från redodagen.

13.4

Skulle köparen inte ha avhämtat varorna inom 30 kalenderdagar från redodagen äger säljaren rätt att häva avtalet och kräva skadestånd. Har säljaren hävt avtalet har han ingen skyldighet gentemot köparen att försäkra eller omhänderta varorna och säljaren äger även rätt att vidareförsälja varorna, samt att gottgöra sig för kostnader från av köparen erlagd förskottsbetalning. Denna skrivning har mest bäring i de fall då en köpare har erlagt förskottsbetalning men inte avhämtat varorna som då alltså ligger för köparens risk och kostnad fram till den dag då säljaren äger häva avtalet.

Under SVEA 2009 är säljaren tvungen att skicka en approximativ faktura och sedan först berättigad att häva kontraktet om köparen inte erlagt betalning inom 30 kalenderdagar från den i approximativ fakturan angivna betalningsdagen. Detta innebär att approximativfakturering är en förutsättning för att senare kunna häva avtalet.

14 Successiva Leveranser

I SVEA 2015 ges en förklaring till vad som avses med successiva leveranser, d v s att köpare och säljare har kommit överens om att den totala kvantiteten levereras löpande uppdelat på proportionella delar under en viss tidsperiod. Till skillnad från SVEA 2009 så är alltså en säljare inte skyldig att först skicka en approximativ faktura för att kunna häva avtalet, och denna rätt följer även vad avser delleranser.

13 januari 2016

Om parterna under SVEA 2015 har enats om successiva leveranser och om köparen inte har betalat för en redan gjord delleverans inom 7 kalenderdagar från överenskommen betalningsdag, eller om säljaren har skäl att misstänka att betalning inte kommer att ske, äger säljaren rätt att häva avtalet avseende återstående delleveranser. Om exempelvis en säljare får information om att en köpare har ställt in betalningarna, eller på annat sätt kan antas befinna sig på obestånd, har säljaren härmed en möjlighet att begränsa eventuell skada.

15 Säljarens försening

Till skillnad från både SVEA 2009 och Export-Svea 85 har det nu införts en vitesklausul för det fall säljaren är sen med leveransen.

Under punkten 15.2 anges att en säljare som inte håller avtalade varor färdiga för leverans, alternativt inte levererar enligt avtalat, är skyldig att betala förseningsvite med 0,5 % av köpesumman för den försenade delen, dock med ett högsta vite om 10 % av vitesunderlaget.

Köparen äger även rätt att skriftligen häva avtalet i den del som avser försenad leverans efter att först ha givit säljaren en 30 dagars frist att leverera varorna enligt avtalat.

16 Försäkring

I SVEA 2015 har det förtydligats att köparen efter riskövergången (d v s när risken för varan har övergått från säljaren till köparen enligt valt Incoterms-villkor) har en skyldighet att försäkra varorna ända till dess att säljaren har erhållit full betalning. Sådan försäkring skall tecknas hos ett välrenommerat försäkringsbolag och med ett belopp som motsvarar varornas fulla värde.

17 Force Majeure

Säljarens rätt att fullgöra affären vid säljarens force majeure har utökats till 60 kalenderdagar jämfört med tidigare 45 kalenderdagar i SVEA 2009. Värt att notera är att bestämmelserna i Export-Svea 85 angav en tidsfrist om 3 månader.

Vidare har den i SVEA 2009 införda rätten för en köpare att hävda force majeure tagits bort då rätten att hävda force majeure enligt gammal sedvana i branschen har förbehållits säljaren.

13 januari 2016

18 Reklamation

18.1

Så snart varorna har mottagits har köparen en omedelbar undersökningsplikt vad gäller såväl kvalitet som kvantitet.

18.4

Tidigare i SVEA 2009 angiven tidsfrist om 90 kalenderdagar för dolda fel är ändrad till 30 kalenderdagar från den dag varorna har levererats.

18.5

Under denna punkt återfinns särbestämmelser för köpare som är grossistfirmor avseende affärer där varorna ska exporteras i omedelbar anslutning till leveransen. Köparen (grossisten) äger här rätt att framställa anmärkning inom 10 kalenderdagar efter det att grossisten mottagit den utländske köparens rättidiga anmärkning. Denna bestämmelse motsvarar punkten 10 i Export-Svea 85 med skillnaden att säljaren nu bara behöver acceptera reklamationsfrister som följer Softwood Contract 2015 ("SWC2015") samt att reklamationsfristen har utökats till 10 kalenderdagar från erhållandet av den utländske köparens rättidiga reklamation jämfört med 2 arbetsdagar enligt Export-Svea 85. För de fall grossister exporterar varor på tidigare gällande exportkontrakt där reklamationsfrister kan vara annorlunda än de som gäller enligt SWC2015 är detta en viktig bestämmelse att notera.

18.6

Under denna bestämmelse har det ytterligare tydliggjorts att en säljare äger rätt att avvisa en reklamation där inte varorna finns tillgängliga för inspektion på sätt som anges i avtalet.

18.7

I enlighet med praxis inom branschen äger en köpare enligt denna bestämmelse inte rätt att avvisa varorna eller att vägra erlægga betalning i enlighet med överenskommen betalningsbestämmelse även om köparen har reklamerat, eller om parterna annars är oeniga. Huvudregeln är att betalningen skall erläggas och tvisten därefter får avgöras enligt avtalets bestämmelser. Orsaken bakom bestämmelsen är att undvika att en köpare genom att hävda fel på varan eller annan brist skulle kunna undgå att betala en av säljaren redan levererad vara. I en sådan situation befinner sig säljaren i en utsatt situation utan vare sig varuvärde eller köpeskilling i sin hand.

13 januari 2016

19 Skadeståndsansvar

Tidigare hänvisning i SVEA 2009 till Köplagen har ersatts av en mer utförlig beskrivning av parts skadeståndsansvar. Ansvaret under avtalet är begränsat till direkta kostnader till följd av skadan och med ett tak på skadeståndet om 100 % av kontraktetspriset.

19.4

Vidare är det viktigt att notera att en part måste göra gällande sitt krav senast 3 månader efter det att skadelidande part blivit medveten om grunden för sådant krav, dock senast 6 månader från leverans av varorna.

20 Sekretess

Ny bestämmelse om sekretess är införd där parterna har en ömsesidig skyldighet att under avtalstiden och 3 år därefter inte lämna ut eller obehörigen använda uppgifter om den andre partens interna angelägenheter.

21 Skiljeförfarande

Bestämmelserna som reglerar tvistehantering har delvis förändrats och tydliggjorts under SVEA 2015.

Under punkten 21.2 anges specifikt att en köpare är skyldig att motta och väl vårda levererade varor, samt att deponera avtalad köpeskilling på särskilt konto för senare utbetalning i enlighet med lagakraftvunnen dom (om betalningen inte redan har skett enligt avtalets bestämmelser).

Under punkten 21.5 tydliggörs av de av parterna, eller av myndighet utsedda skiljemännen, skall vara fackmän om tvisten avser varans beskaffenhet. Vidare anges att besiktning av varorna skall ske skyndsamt och att skiljedom skall avkunnas inom 30 kalenderdagar efter det att skiljenämnden blivit slutligt utsedd.

Viktigt att notera är att säljaren enligt SVEA 2015 alltid äger rätt att vända sig till allmän domstol eller behörig myndighet för att söka utverka betalning för klar och förfallen fordran.

22 Överlåtelse av detta avtal

22.1

Säljaren kan överlåta rätten att ta emot betalning utan att först erhålla köparens accept. Detta är tänkt för att möjliggöra användandet av ett factoringbolag och är inte något som påverkar köparens rättigheter eller annars negativt påverkar en köpare.

13 januari 2016

22.2

Båda parter äger rätt att överlåta avtalet till annat företag inom den koncern i vilken part ingår, men ursprunglig part är fortsatt ansvarig för fullgörandet av sina åtaganden om den nye parten inte fullgör dessa.

23 Ändringar och tillägg

Inga ändringar i avtalet får ske om inte dessa sker skriftligen och undertecknas av båda parter.

24 Giltighetstid och Uppsägning

Under denna bestämmelse regleras rätten för parterna att säga upp avtalet till omedelbart upphörande vilket förutsätter att part antingen väsentligen brutit mot sina åligganden (utan att därefter vidta rättelse) eller att part inställer sina betalningar eller dylikt.

En uppsägelse av avtalet måste ske skriftligen för att vara gällande.

25 Meddelanden

25.1

Alla meddelanden skall skickas med bud, per rekommenderad post eller e-mail för att vara giltiga. Under denna punkt tydliggörs när ett meddelande anses ha mottagits av part.

Det bör noteras att det vid e-mail krävs att man fått ett mottagningskvitto. Har man inte fått detta bör man omedelbart även skicka meddelandet per bud.

Notera också att meddelanden skall skickas till mottagande parts senast kända adress varför det är viktigt att part som byter adress meddelar motparten därom enligt bestämmelserna i denna punkt, d v s via bud, rekommenderad post eller e-mail.

26 Standarder

Under denna punkt anges de standarder som är tillämpliga vid köp och försäljning av varor enligt detta avtal.

Stockholm dag som ovan,

Johanna Albihn

